

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

सूचना

१) एउटै उद्देश्य, एउटै नारा
भ्रष्टाचारबाट छुटकारा,
हामी सबैको अभिभारा ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

वर्ष : २५ अङ्क : २२१ पृष्ठ : ४ बिर्तामोड वि.सं. २०७७ असार २५ गते विहीवार (Thursday, July 9, 2020) नेपाल सम्वत् १९४० Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु : ५/- भारतमा भा.रु : ४/-

पीसीआर ल्याब स्थापनाका लागि दाताहरु उत्साहित

एकैदिन जुट्यो १९ लाख १४ हजार

बिर्तामोड, असार २४। जनस्तरबाट भापाको कोटीहोमस्थित समर्पण राष्ट्रिय भवनमा कोरोना भाइरस परीक्षण गर्ने पीसीआर ल्याब स्थापना र सञ्चालन हुने निश्चित भएपछि दाताहरु रकम हस्तान्तरण गर्न उत्साहित देखिएका छन्।
बुधवार मात्र दाताहरुले एउटै कार्यक्रममा १९ लाख रुपैयाँभन्दा बढी सहयोग रकम ल्याव स्थापनाका लागि प्रदान गरेका छन्। एक कार्यक्रमकाबीच 'एकका लागि एक अभियान' लाई उनीहरुले नगद हस्तान्तरण गरेका थिए। दाताहरुले स्वतःस्फूर्त रकम सहयोग गर्ने क्रम जारी रहेको छ।
अभियान अन्तर्गत बिर्तामोड उद्योग वाणिज्य संघको अतिथि सदस्यमा आयोजित कार्यक्रममा १९ लाख १४ हजार ७५५ रुपैयाँ प्राप्त भएको छ। बुधवार २४ वटा संस्था र ३२ जनाले व्यक्तिगत रूपमा सहयोग हस्तान्तरण गरेको अभियानका सचिवालय प्रमुख गोपाल भट्टराईले जानकारी दिए। संस्थागत रूपमा सात लाख ८९ हजार

७८ र व्यक्तिगत रूपमा ११ लाख २५ हजार ३७ रुपैयाँ सहयोग प्राप्त भएको छ।
रकम ग्रहण कार्यक्रममा अभियानको तर्फबाट संयोजक महेन्द्रकुमार गिरी, सहसंयोजक विनोद वस्नेत, सदस्यहरु लोकराज ढकाल, मदनगोपाल सुब्बा, कुमार भट्टराई, ओमकृष्ण विमली, कुमारमणि पोखरेल, सजेश शिवाकोटी, लीला चिमरिया, मिजास पोखरेल, शिवकुमार कंडेल, गजेन्द्र पौडेल, सञ्जीव घिमिरे, निर्मल भट्टराई, नवीन कोइराला, ख्याम ओली, अर्जुन चुडाललगायतको उपस्थिति थियो। कार्यक्रमको सहजीकरण पत्रकार एकराज गिरीले गरेका थिए।
संयोजक गिरीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा सहसंयोजक वस्नेतले अभियानको उपलब्धि बारे जानकारी गराएका थिए भने सदस्य कुमार भट्टराईले स्वागत गरेका थिए। दाताहरुको तर्फबाट गोपालकुमार वस्नेतले धारणा राखेका थिए भने अभियानको तर्फबाट गोपाल ओलीले धन्यवाद ज्ञापन गरेका थिए।

कसले कति दिए ?
इलाम सन्दकपुर-५ जमुनाका गजाधर-धनमाया भट्टराईको स्मृतिमा नातिहरु बिर्तामोड निवासी छविमण, हरिहर र बन्नी भट्टराईले एक लाख २५ हजार एक सय ११ रुपैयाँ प्रदान गरेका थिए। पूर्ण-टुंग स्मृति प्रतिष्ठानको तर्फबाट बिर्तामोड-१का गोपालकुमार वस्नेत, श्याम वस्नेत र जीतेन्द्र वस्नेतले एक लाख एक हजार एक सय ११ रुपैयाँ प्रदान गरे। बिर्तामोड-७ गरामनीका महेश्वर-भानुप्रसाद पाण्डेको स्मृतिमा कृष्ण-राधा, होम-तारा, हरि-चम्पा पाण्डेले एक लाख एक हजार रुपैयाँ प्रदान गरे। त्यस्तै स्व. रत्नवहादुर वस्नेतको स्मृतिमा छोरा चन्द्रबहादुर वस्नेतले ७० हजार रुपैयाँ प्रदान गरे। उनले ३० हजार रुपैयाँ यसअघि नै प्रदान गरेका थिए। कर्णाली वचत तथा ऋण सहकारी संस्था बिर्तामोडले एक लाख ११ हजार एक सय ११ रुपैयाँ, अर्जुनधारा निवासी सुधादेवी गडुनीले एक लाख रुपैयाँ, लिटल फ्लावर बोर्डिङ स्कूलले एक लाख एक हजार रुपैयाँ, इजरायलस्थित प्रवासी

सुजनशील महिला समूहले एक लाख ५४ हजार एक सय ९५ रुपैयाँ, शिवसताक्षी-७का जंगवीर इजमले एक लाख एक हजार रुपैयाँ प्रदान गरेका छन्।
त्यसैगरी सिंगापुर वेभरेज नेपाल बिर्तामोडले ५१ हजार, चेम्बर अफ कमर्स सुरुङ्गले २१ हजार, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुरुङ्गा उपशाखाले २१ हजार, सिजर राजभण्डारीले ११ हजार, वीरता लेडी जेसीजले २१ हजार, कृष्णकुमार-नवीनकुमार टुंडसले २१ हजार, दीपज्योति युवा क्लब भापा गापाले ११ हजार, राष्ट्रिय रमणीय आदर्श मावि दूधेले २५ हजार नौ सय १०, कञ्चन जैविक विविधता संरक्षण तथा विकास संस्था शिवसताक्षी-७ले ५५ सय, भगवती मावि शिवसताक्षीले २० हजार तीन सय ४०, सताक्षी कंक्रीट उद्योग शिवसताक्षी-११ले ११ हजार, तारासिंह लिङ्देन र अम्बिका ओली लिङ्देनले ११ हजार, उमानाथ दाहालले ११ हजार, कल्पना ओली आचार्य र हिरालाल आचार्यले ११ हजार, (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भापालीलाई निराश नपार्न प्रमलाई सुभाब

बिर्तामोड, असार २४। सत्तारूढ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा)भित्र प्रधानमन्त्री तथा अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीलाई दुवै पद छाड्न दबाव बढिरहेका बेला उनको गृहजिल्ला भापाका सर्वसाधारणलेसमेत विभिन्न सुभाब दिएका छन्।
उनीहरुले भापा क्षेत्र नम्बर-७ बाट निर्वाचित सांसद, प्रधानमन्त्री ओलीलाई आन्तरिक राजनीतिक खिचातानीमा नलागी कोरोनाको बढ्दो संक्रमण नियन्त्रण र समृद्ध मुलुक निर्माणमा जुट्न सुभाबएका हुन्। प्रधानमन्त्री ओलीलाई पार्टीभित्रैका अर्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललगायतको समूहले दुवै पद छाड्न दबाव दिइरहेका बेला ओलीको गृहजिल्लाका सर्वसाधारणले समेत जनता महामारी र भोकले रसित हुँदैगर्दाको किचलो उपयुक्त नभएको प्रतिक्रिया दिएका छन्।

भापाका सर्वसाधारणले राजनीतिक लडाइँभन्दा संघीय सरकार अहिलेको अवस्थामा कोरोनाविरुद्धको लडाइँमा जुट्नपुग्ने भन्दै गुटको रसाकस्सीले विकास, स्वास्थ्य, शिक्षालगायतका क्षेत्र ओभरलमा परेको भन्दै चिन्ता व्यक्त गरेका छन्।

केहीले भने प्रधानमन्त्री ओलीलाई एकलौटी रूपमा लखेटिएको भन्दै पाँच वर्ष काम गर्न दिनुपर्ने मत राखेका छन्। भापा बिर्तामोडका व्यवसायी चेतनाथ तिमिसना विनोदले जनताको मताधिकार पाएर प्रधानमन्त्री बनेका ओलीले पाँच वर्ष नै प्रधानमन्त्री पद चलाउनुपर्ने धारणा राखेका छन्। उनले ओली नेतृत्वको सरकारले राष्ट्रियताको नाममा केही राम्रा काम गरेको चर्चा गर्दै काम गर्नकाममा केही तलमाथि भए त्यसलाई सुधार गर्न सकिने धारणा राखे।

भापा विद्रोहबाट उदाएका नेता ओलीले आफ्नो भूमिकालाई पछिल्लो समय भुल्दै गएको भन्दै केहीले भने उनको आलोचनासमेत गर्ने गरेका छन्। केहीले भने पार्टीलाई एकताबद्ध बनाउन र आफ्नो मत खेर नजाओस् भन्नाका लागि लचिलो बन्दै ओलीलाई अध्यक्ष पद छाडेर पार्टी बचाउन सुभाब दिएका छन्। भापा उद्योग वाणिज्य संघका पूर्व अध्यक्ष वेदप्रकाश अग्रवालले यो वा त्यो नभई केपी शर्मा ओलीले पार्टीको अध्यक्षबाट राजीनामा दिएर प्रधानमन्त्री पद सम्हाल्नुपर्ने धारणा राखे। उनले भापालीले दिएका मतको कदर गर्दै अघि बढ्न प्रधानमन्त्री ओलीलाई सुभाब दिए। (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भापामा थपिँदै कोरोना संक्रमित

भापा, असार २४। बिर्तामोडका एकसहित भापामा ६ जना कोरोना संक्रमित थपिएका छन्।
संक्रमण पुष्टि हुनेमा बिर्तामोड-३ का ४७ वर्षीय पुरुष रहेका छन्। उनी साउदी अरबबाट फर्केर कञ्चनजंघा इन्स्टीच्युटको क्वारेन्टाइनमा बसेका थिए।
योसँगै बिर्तामोडमा कोरोना संक्रमितको संख्या ६ पुगेको छ। यसअघि बिर्तामोड-४का दुई पुरुष, बडा नं. ७ एक महिला र पुरुष तथा बडा नं. ५का एक पुरुषमा संक्रमण देखिएको थियो। त्यस्तै आजै मेचीनगर नगरपालिकाका एक महिलासहित ५ जनामा कोरोना संक्रमण देखिएको छ। संक्रमित हुनेमा मेचीनगर-१४की ३५ वर्षीया महिला रहेकी छन्। उनी अतिथि सदन क्वारेन्टाइनमा बसेकी थिइन्। त्यस्तै मेचीनगर १, ५, १० र १५ नं. बडाका एक/एक जना पुरुषमा संक्रमण देखिएको छ। (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

प्रहरी भर्नामा उचाइ समस्या हल गरिने

भापा, असार २४। प्रदेश नं. १का आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री हिममतकुमार कार्कीले संघीय प्रहरी समायोजन हुँदा प्रदेश नं. १मा करिब ११ हजार प्रहरी रहेकोमा अहिले आठ हजार मात्र भएकोले विधेयकले पूर्णता पाएपछि रिक्त प्रहरीपूति गरिने बताएका छन्।
प्रदेशसभामा बुधवार बसेको बैठकमा प्रदेशसभा नियमावली, २०७४को नियम ९३ बमोजिम प्रदेश प्रहरीका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमाथिको सैद्धान्तिक छलफलमा उठेका प्रश्नको जवाफमा उनले उचाइका कारणले प्रहरीमा भर्ना हुन नसक्ने अवस्थाको अन्त्य गरिने पनि बताए। समावेशिताको सिद्धान्तका आधारमा समानुपातिक ढङ्गले भर्ना गरिने जानकारी दिँदै उनले प्रदेशमा वरिष्ठ हवन्दार र वरिष्ठ नायब प्रहरी निरीक्षकको अवधारणा सबै प्रदेशसँग मेल

खाने भएकाले प्रदेश प्रहरी ऐनमा सो व्यवस्था गरिने र प्रहरीको किताबखाना एउटै हुने बताए। सो विधेयकको सैद्धान्तिक छलफलमा प्रदेशसभा सदस्य कुलप्रसाद साँवा, खिनुलडुवा लिम्बू, जयराम यादव, नवोदिताकुमारी चौधरी,

प्रतापप्रकाश हाङ्गाम, बलबहादुर साम्बुहाङ, लछुमण तिवारी, लोकप्रसाद संग्रौला, शिवनारायण गनगाई, लीला सुब्बा र शान्ता पौडेलले प्रदेश प्रहरी ऐन सबल र सक्षम हुने किसिमको हुनुपर्ने धारणा राखेका थिए।
शून्य समयमा प्रदेशसभा सदस्य बुद्धिकुमार राजभण्डारीले हदबन्दीका समयमा पहाडी क्षेत्रमा धेरै जग्गा दर्ता हुन छुट्टन गएकाले दर्ताको प्रक्रिया अघि बढाउन सरकारसँग माग गरे। सदस्य कल्पनाकुमारी सरदारले कोरोनाका कारण जनतामा निकै समस्या रहेको र अहिले किसानले खेती गर्ने समयमा मल नपाइरहेको तर्फ सरकारको ध्यान जानुपर्ने बताइन्। प्रदेशसभामा अर्को बैठक यही असार २८ गते अपराह्न १ बजे बस्ने सभामुख प्रदीपकुमार भण्डारीले जानकारी दिए।

५० लाख जरिवाना तोकिएका अभियुक्त पक्राउ

भापा, असार २४। वैकिड कसुर मुद्दामा उच्च अदालत पाटन ललितपुरले दुई महिना कैद र रु. ५० लाख जरिवाना फैसला गरेको फरार अभियुक्तलाई प्रहरीले मङ्गलबार पक्राउ गरेको छ।
महानगरीय प्रहरी परिसर भक्तपुरको टोलीले सूर्यविनायक नगरपालिका-५ बासुटोल बस्ने ४२ वर्षीय भूपेन्द्र गोराललाई पक्राउ गरेको परिसरका प्रहरी नायब उपरीक्षक दीपक गिरीले जानकारी दिए।
भक्तपुरका कृष्णगोपाल राजलवटको जाहेरीले वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी भूपेन्द्र गोरालु भएको वैकिड कसुरमा अदालतले वि.सं. २०७५ चैत २४ गते गरेको फैसला कार्यान्वयन नगरी फरार रहेका थिए। पक्राउ परेका गोराललाई भक्तपुर जिल्ला अदालत भक्तपुरमा पेश गरी फैसला कार्यान्वयनका लागि केन्द्रीय कारागार जमान्नाथ देवल सुन्धारा काठमाडौँ पठाउने आदेश भए अनुसार कारागार पठाएको उनले जानकारी दिए।

चार प्रदेशमा आजबाट भारी वर्षा

भापा, असार २४। मुलुकका विभिन्न चार वटा प्रदेशमा आगामी चार दिन यस वर्षको (मनसून सक्रिय भएपछिको) अहिलेसम्म कै बढी पानी पर्ने अनुमानका साथ आवश्यक पूर्वतयारी थालिएको छ।
असार २५देखि २८ सम्म प्रदेश नं. १, २, बागमती र गण्डकी प्रदेशमा मनसून शुरु भएपछिको अहिलेसम्म कै बढी वर्षा हुने अनुमान गरिएको जल तथा मौसम विज्ञान विभागका प्रवक्ता वरिष्ठ मौसमविद डा. अर्चना श्रेष्ठले जानकारी दिइन्।
मनसून शुरु भएपछि नै पानी परिरहेको छ, पानीको सतहमाथि आइसकेको र जमिन गलिसकेको छ, जुलाई र अगस्टमा मौसम थप सक्रिय हुन्छ, अबको चार दिन अलि बढी पानी पर्नसक्छ- उनले भनिन्- उनका अनुसार अहिलेसम्म औसतभन्दा धेरै पानी परिसकेको छ।
त्यसैले सम्भावित पानी पर्ने प्रदेशको तराई तथा चुरे क्षेत्रबाट बग्ने नदी, खोला

तथा खहरेमा बाढी बढ्ने र समतल भूभागमा डुबानको सम्भावना हुने भएकाले विशेष सावधानी अपनाउन राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले अनुरोध गरेको छ।
सरकारले यसवर्ष असारमा आधारित विपद्को सूचना प्राणाली व्यवस्थापन गरिएको छ। त्यसैले पानीपर्ने सम्भावना छ, मात्रै नभनी कुन-कुन क्षेत्रमा पानी पर्नेछ, कस्तो असर गर्ने सक्छ, त्यसबाट कसरी सावधानी अपनाउने भनेर सार्वजनिक सूचना दिन थालिएको प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनिल पोखरेलले जानकारी दिए।
मुलुकमा गएको वैशाखदेखि अहिलेसम्म पर्याप्त पानी परिसकेको छ। प्रि-मनसूनमा नै भारी वर्षा भएकाले जमिन गलिसकेको सन्दर्भमा ठाउँ-ठाउँमा बाढी पहिरोले मानवीय क्षति पुऱ्याइसकेको छ। मनसूनको शुरुआतमा नै पहिरोले धेरै मानिसको ज्यान लिइसकेको छ, भने घरबारविहीन

पूर्वप्रधानमन्त्री कोइरालाको सम्झना

भापा, असार २४। पूर्वप्रधानमन्त्री तथा नेपाली कांग्रेसका पूर्वसभापति गिरिजाप्रसाद कोइरालाको ९६औँ जन्म जयन्ती बुधवार बिर्तामोडमा सम्पन्न भएको छ।
जीपी कोइराला फाउण्डेशन भापाको आयोजनामा भएको कार्यक्रममा स्वर्गीय कोइरालाको योगदानको स्मरण गरिएको थियो। फाउण्डेशनका भापा सभापति बुद्धिनाथ न्यौपानेको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रम नेपाली कांग्रेस भापाका सभापति उदय थापाको प्रमुख आतिथ्यमा भएको थियो।
कार्यक्रममा प्रेस युनियन भापाका सभापति इन्दू पूर्बेली, नेपाल महिला संघ भापाका सभापति सुशीला ढकाल, पार्टीका प्रवक्ता लोकराज ढकाल, सचिव प्रेमराज सम्बाहाम्फे, २ नम्बर सभापति खगेन्द्र मैनाली, लगायतले स्वर्गीय कोइरालाको योगदानको चर्चा गरेका थिए।
कार्यक्रममा विशिष्ट अतिथि नेपाली कांग्रेसका पूर्वसभापति पूर्णानन्द शर्मांले स्वर्गीय कोइरालासँगको संगत र उनको राजनीतिक कर्मठताका बारेमा संस्मरण राखेका थिए। दीपक काफ्लेले स्वागत गरेको कार्यक्रमको सञ्चालन फाउण्डेशनका सचिव महेन्द्र भट्टराईले गरेका थिए।

कोरोना भाइरस उपचार कोषमा

रकम जम्मा गर्न आह्वान गरिएको सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) रोगको संक्रमणलाई फैलिन नदिन तथा सोको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि देहायको बैकमा 'कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष' खाता खोलिएको हुँदा इच्छुक व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरुले सो खातामा रकम जम्मा गरी सहयोग गरिदिनुहुन आह्वान गरिएको व्यवहारा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ।
बैंकको नाम: राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक
शाखा: सिंहदरबार परिसर
खाताको नाम: कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष
खाता नं. १९६००००११०१
नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

एकैदिन ...

यादवकुमार ओलीले ११ हजार प्रदान गरेका छन् । त्यस्तै रेखा ओली र टीका उप्रेतीले ११ हजार, तुलसादेवी ओलीले १५ हजार, नन्दीकेशर अधिकारीले २१ हजार एक सय, सामाजिक आदर्श प्रावि शिवसताक्षीले ५१ सय, भानु मावि शिवसताक्षीले ३० हजार ५ सय १, शिवसताक्षी दोहा कतार समाजले २० हजार एक सय १५, सफराज खानले १५ हजार, महिला मुक्ति अभियान भन्पाले १० हजार ५ सय, ओमकृष्ण-पार्वता विमलीले २१ हजार, लायन्स क्लब अफ विर्तामोडले ११ हजार, कनकाई धाम धार्मिक विकास संस्थाले १५ हजार, दीपेन्द्र र नम्रता ढकालले २१ हजार, डा. विजय केसीले २१ सय, एबीसी नेपालले ५१ सय, जीएमपी तिम्सिना फाउण्डेशन

काठमाडौंले २० हजार, पदम प्रसाईंले ५ हजार, सोभित प्रसाईंले ११ हजार, शम्भु पोखरेलले ५१ हजार, राजवंशी समुदाय सांस्कृतिक प्रवर्द्धन विकास समितिले ५५ सय प्रदान गरेका छन् । त्यसैगरी सुरज-संगीता रौनियारले ११ हजार, होम-कञ्चना ढकाल सिटौलाले २१ हजार, बुद्धि धिमिरेले ५१ हजार, कुमार दाहालले ५१ हजार, मेधा इन्भेष्टमेन्ट ग्रुपले ११ हजार, पोखरा लेडी जेसीजले १० हजार, देवी पञ्चकन्या मर्निङ ग्रुपले २१ हजार, सन्तोष गिरीले २५ हजार, शुभलक्ष्मी सहारा महिला समूहले २५ हजार ५ सय, रमेश सरियाले ५१ हजार, उर्लावारी वाणिज्य संघले २१ हजार, अपाङ्गता स्वावलम्बन केन्द्रले ११ हजार १, उद्योग वाणिज्य महासंघ प्रदेश १ले ५१ हजार रुपैयाँ प्रदान गरेका छन् ।

उपचार गर्न सहाराको १० लाख

बिर्तामोड, असार २४ । सहारा नेपाल साकोसले जीवन वरदान कार्यक्रम अन्तर्गत भद्रपुरका नरेन्द्रकुमार आचार्यलाई १० लाख २५ हजार २ सय ४२ रुपैयाँ उपलब्ध गराएको छ । फोक्सोको समस्याका कारण भद्रपुर-७का ४३ वर्षीय आचार्यको काठमाडौंको ग्रान्डी अस्पतालमा उपचार भएको थियो । सहाराले आफ्नो कार्यक्रम अन्तर्गत उनलाई उपचार खर्चवापत सो रकम दिएको कार्यकारी निर्देशक महेन्द्रकुमार गिरीले जानकारी दिए ।

सहाराले हामी कसैलाई मर्न नदिने रहेछ । खर्च भएको एकतिहाई रकम आफूले सहयोग पाउनु ठूलो कुरा भएको आचार्यले सुनाए । फागुन अन्तिममा ज्वरो आएपछि आचार्यलाई कोरोना भाइरसको आशंका गरिएको थियो । तर भ्रुवा, विराटनगर, धरान हुँदै ग्रान्डी पुगेपछि उनलाई एक किसिमको कडा खाले फलु भएको पुष्टि भएको थियो । उनको फोक्सोमा ७० प्रतिशत फलुको संक्रमण देखिएको थियो । बुधवार सहाराको केन्द्रीय कार्यालयमा कार्यकारी निर्देशक गिरी र वरिष्ठ उपाध्यक्ष हरिप्रसाद निरौलाले आचार्य दम्पतीलाई चेक हस्तान्तरण गरेका थिए । आचार्यलाई यसअघि पनि मृगौलाको पर्यरीको शल्यक्रिया खर्चवापत ८८ हजार ७२३ रुपैयाँ सहाराले उपलब्ध गराएको थियो । यसैबीच जीवन वरदान कार्यक्रमका संयोजक भक्तवहादुर खड्काका अनुसार सहाराले यो कार्यक्रमवापत हालसम्म आठ करोड ४४ लाख ४६ हजार २९१ रुपैयाँ खर्च गरेको छ । कार्यक्रमका २० हजार सदस्यमध्ये तीन हजार ५१ जनाले यो सुविधा प्राप्त गरेको खड्काले जानकारी दिए । जीवन वरदान कार्यक्रम अन्तर्गत संस्थामा आवद्ध भएका सदस्य तथा कर्मचारीको स्वास्थ्यमा कुनै पनि रोगको उपचार अथवा शल्यक्रिया गराउनुपर्ने अवस्था आएमा उपचारार्थ रकम उपलब्ध गराइन्छ । त्यस अन्तर्गत उपचार तथा शल्यक्रिया, स्वास्थ्य हेरचाह, नियमित औषधि सेवन, प्रसूति सेवा, सुत्केरी पोषण, स्वास्थ्य परीक्षण, स्वास्थ्य शिविर र स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम रहेको छ ।

सहाराले आफ्ना शेर सदस्य गम्भीर वा सामान्य विरामी भई उपचार गर्नुपरे त्यसवापत केही रकम प्रदान गर्दै आएको छ । इन्फ्लुन्जा ए नामक रोगबाट ग्रसित आचार्यको ५२ दिनसम्म ग्रान्डीमा उपचार भएको थियो । उनको उपचारमा ३३ लाख रुपैयाँ खर्च भएको थियो । रकम प्राप्त गरेपछि आचार्यले सहाराप्रति आफूलाई गर्व महशुस भएको बताए । 'सहारा साँच्चै नै सबैको सहारा रहेछ' आचार्यले भने-

चार प्रदेशमा ...

यसवर्षको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ को भाग (एक र दुई) प्रकाशित भइसकेको छ । उक्त कार्य योजनानुसार विपद्का समयमा संघीय मन्त्रालय, प्रदेश र स्थानीय सरकार राजनीतिक दल तथा गैरसरकारी संस्था एजेन्सी, विकास साभेदार संस्था तथा निजी क्षेत्रलगायतको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापन र क्षति न्यूनीकरणको तयारी गरिएको छ ।

यी नदीमा बहाव बढ्नसक्ने शुक्रवारदेखि आइतवारसम्म कन्काइ, कोशी, कमला, वाग्मती, नारायणी तथा यसका सहायक नदीमा पानीको सतह बढेर खतराको तहसम्म हुनसक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ । खासगरी प्रदेश १ र २ को चुरे तथा तराई क्षेत्रमा बग्ने खोला तथा नदीमा ठूलो बाढी आउने हुनाले त्यस क्षेत्रका बासिन्दालाई सतर्क र विशेष चनाखो रहन आग्रह गरिएको पोखरेलले बताए । उक्त समयमा तराईको भ्रुवा, मोरङ, सुनसरी, सप्तरी, धनुषा, महोत्तरी, सिरहा, सर्लाही, बारा, पर्सा, रौतहट, चितवनलगायत जिल्लाका कतिपय होचो ठाउँमा डुबानको सम्भावना छ । प्राधिकरणले यी चार प्रदेशका अलावा प्रदेश नं ५ तथा कर्णाली, सुदूरपश्चिम प्रदेशका बासिन्दाले पनि यो समयमा सतर्क रहनुपर्ने आवश्यकता औल्याएको छ । प्राधिकरणले आफ्नो टोल, बस्ती आसपासमा खोला नदीको बहावबारे जानकारी लिन र समुदायमा जानकारी दिनसमेत अनुरोध गरेको छ । नदीनालामा आउने बाढीको जानकारी

लिन जल तथा मौसम विज्ञान विभागको टोल फ्री नं. ११५४ र आपत्कालीन सेवाका लागि राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको टोल फ्री नं. ११४९ चौबिसे घण्टा खुला रहने जनाइएको छ । यस्तै प्राधिकरणले मोबाइलमा आउने सन्देशलाई पनि विशेष ध्यान दिन भनेको छ । बाढी, पहिरो र डुबानबारे मिडियामा आउने सूचनालाई समेत ध्यान दिन प्राधिकरणले आग्रह गरेको छ । एक जना जलाधार विज्ञ मधुकर उपाध्यायले यो समयमा नसोचेको स्थानमा समेत भेलपहिरो आउनसक्ने भएकाले सचेत हुन आग्रह गरे । पानीको स्रोतको व्यवस्थापन नभएको र परेको पानी बग्ने बाटो नष्ट भएकाले जथाभावी रूपमा क्षति पुऱ्याउनसक्ने हुँदा थप सचेत वन्नुपर्ने उनको सुझाव छ । पर्वत र बर्खाडमा जङ्गलबाट खसेको पहिरो त्यसको एउटा उदाहरण हो । विपद् जोखिम व्यवस्थापन विज्ञ डा. कृष्ण देवकोटाले जमिन गलिसकेको हुँदा

थोरै पानीले नै धेरै क्षति पुऱ्याउनसक्ने भएकाले थप जोखिम बढेको बताए । उनले आवश्यक समन्वयमा क्षति र जोखिम न्यूनीकरणका कामलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा जोड दिए ।

भापालीलाई ...

पछिल्लो समयमा भापाकै अधिकांश सर्वसाधारण भने ओलीको कार्यशैलीप्रति त्यति खुशी छैनन् । ओलीले पदको शिथिल बनेको नगरको अर्थतन्त्रलाई चलायमान गराउनुपर्ने चुनौतिहरूकाबीचमा नगरको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा वजेटको तर्जुमा गर्दा नगरपालिकाले गहन जिम्मेवारी बोध गरेको छ । यस्तो चुनौतिहरूलाई सम्बोधन गर्दै नगरको विकास, सुशासन र समृद्धिको यात्रालाई निरन्तरता दिने मूल ध्येयका साथ आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक नगर

नहरमा डुबेर ७१ वर्षीया बृद्धाको मृत्यु

मोरङ, असार २४ । मोरङको पथरी शनिश्चरे नगरपालिका-७मा रहेको नहरको पानीमा डुबेर स्थानीय ७१ वर्षीया लालमाया तामाङको मृत्यु भएको छ । उक्त नहरमा बृद्धा डुबेर मृत अवस्थामा रहेको

भन्ने खबर प्राप्त भएसँगै इलाका प्रहरी कार्यालय पथरीबाट गएको प्रहरी टोलीले कानूनी प्रक्रिया पूरा गरी शव परीक्षणको लागि मंगलबारे अस्पताल पठाएको छ भने अन्य थप अनुसन्धान भइरहेको उक्त कार्यालयले जनाएको छ ।

लागूऔषधसहित १ जना पक्राउ

मोरङ, असार २४ । मोरङको विराटनगर महानगरपालिका-१६ बाट लागूऔषधसहित एक जना पक्राउ परेका छन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विराटनगर-३का ३५ वर्षीय राजु

श्रेष्ठलाई पक्राउ गरेको हो । प्रदेश १-०२-०४० प ५०२७ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार रहेका श्रेष्ठलाई चेकजाँच गर्दा उक्त परिमाणको निर्यातित लागूऔषध बरामद भएको प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ ।

भारतबाट घर फर्केको जानकारी मिलेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय भ्रुवापाका फोकल पर्सन जीवन चौलागाईंले बताए । योसँगै जिल्लामा कोरोना संक्रमितको संख्या २९६ पुगेको छ भने नेपालमा कोरोना भाइरस संक्रमितको संख्या १६ हजार ४२३ पुगेको छ । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. जागेश्वर गौतमका अनुसार पछिल्लो २४ घण्टामा २५५ जनाको सित्त स्याज हुनेको कूल संख्या सात हजार सात सय ५२ रहेको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जनाएको छ ।

आकर्षक घडेरी बिक्रीमा

भापाको अर्जुनधारा-१स्थित कटरहरेडाँडामा कालोपत्रे पिच बाटोले छोएको ३६ फिट मुख भई पश्चिम फर्केको धरायसी तथा व्यापारीक प्रयोजनको लागि भिटाहह एकमुष्ट वा टुक्रा गरी लिन चाहने व्यक्तिले सम्पर्क राख्नुहोला ।

नोट: जम्मा जग्गाको क्षेत्रफल ११ कठ्ठा

सम्पर्क: नरेश श्रेष्ठ (मो. नं. ९८४२६२४५१०, ९८१७०२१८५४)

बिर्तामोड नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बिर्तामोड, भ्रुवा प्रदेश नं. १ नेपाल

कोरोनाको संक्रमणबाट बाँच्न सचेतना अपनाऔं

- साथीभाइसँग हात नमिलाऔं, त्यसको सट्टा नमस्कार गरौं ।
- साबुन पानीले पटक-पटक हात धुऔं
- कसैसँग अंकमाल नगरौं, ज्वरो-खोकी लागेको मान्छेसँग नसुतौं
- अनावश्यक भीडभाडमा नजाऔं
- श्याल ढोका बन्द गरेर सानो कोठामा धेरैजना नबसौं ।
- जंगली जनावरलाई नछुऔं, बिरामी घरपालुवा जनावरको पनि सम्पर्कमा नजाऔं ।
- सर्जिकल मास्कको प्रयोग गरौं, कपडाको मास्कले प्रदूषण मात्रै रोक्छ ।
- कोरोनाको बिरामी भेट्न जान लागेको हो भने एन-९५ मास्क नै लगाउनुपर्छ ।
- खोकी, ज्वरो र श्वास फेर्न गाह्रो भएको छ भने चेक गर्न जाऔं ।

बिर्तामोड नगरपालिका

सेफ्टी ट्यांकी सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला ।

भापा सेफ्टी ट्यांकी तथा ढल सफाई

बिर्तामोड सम्पर्क
राजकुमार श्रेष्ठ
९८५२६४६००४
९८०६०१०४१०
९८४२६३६२७०
०२३-५४६००५

दमक सम्पर्क:
देवी सिटौला
९८२४९७९१८५
९८४२७६०२९५
९८४२३३२४३०

भापामै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ ।

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड, भ्रुवा

(पहाडी क्षेत्रमा पवि यो सेवा उपलब्ध छ ।)

मूपाल बुदाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

पूर्वाञ्चलको सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमबाट सफाई गरिन्छ ।

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।

कृषि कर्मको सम्मान गर

कृषि उत्पादन बढाउँदै खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउन सरकारले विशेष कार्यक्रम ल्याएको छ । त्यसै अनुसार बाली अनुकूल र विशेष 'जोन' क्षेत्र पनि छुट्याइएको छ । भूपाका विभिन्न क्षेत्रहरू पनि उत्पादनका हिसाबले धान, मकै जस्ता कृषि उपजको उत्पादन बढाउन यस्तो परियोजना नै सञ्चालनमा छ । तर, किसानहरू भने सरकारको यो योजनाबाट लाभान्वित हुन सकिरहेका छैनन् । कृषकले खेतीका समयमा मलखाद, बीउ आदि नपाउने, जसोतसो खेती गरिए उत्पादित वस्तु बिक्री नहुने र भइहाले लागत अनुसार मूल्य नपाउने अवस्थाले उनीहरू पीडित छन् । भूपा अन्नको भण्डार हो, यहाँ सबै प्रकारका खाद्यान्न, सागसब्जी, फलफूलको उत्पादन हुन्छ । त्यसलाई व्यावसायिक बनाउन सकिए किसान मात्र होइन देश नै लाभान्वित हुन सक्छ ।

भूपाको कूल खेतीयोग्य जमिन अठ्ठानब्बे हजार हेक्टरमध्ये भण्डै आधामा मकैखेती गरिन्छ । कृषि ज्ञान केन्द्रका अनुसार भूपाका वार्षिक दुई लाख आठ हजार मेट्रिक टन मकैको उत्पादन हुन्छ । यसरी उत्पादित मकै बेच्ने समय यसपटक बन्दाबन्दीबाट प्रभावित भयो । अर्थात् बजार बन्द भएका कारण किसानले मकै बेच्न पाएनन् भने कतिपय किसानको मकै अतिरिक्त वर्षाका कारण बारीमै कुहिएर गयो । जसोतसो तयार गरेको मकैको मूल्य व्यापारीले आफूखुशी निर्धारण गर्दा किसानले लागत होइन मेहनत कै प्रतिफल पाएनन् । सरकारले समयमा न बीउ-बिजनको व्यवस्था गर्छ, न त मलखादको । जसका कारण किसान अवैध ढंगले ल्याइएको मल, बीउ किन्न बाध्य हुने गरेका छन् । त्यसको गुणस्तरका कारण पनि किसानले नोक्सानी व्यहोर्दै आउनु परेको छ ।

संघीय सरकारले मकै जोन परियोजना सञ्चालन गर्न चालू आर्थिक वर्षका लागि एक करोड चौबीस लाख पैसठ्ठी हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको थियो । संघको योजना अनुरूप किसानहरू उत्साहित हुँदै मकैको व्यावसायिक खेती गर्न अग्रसर भए । त्यस अनुसार उत्पादन पनि बढ्यो, तर बजारीकरणको व्यवस्था नगर्दा व्यापारीको मूल्यमा मकै बेच्न किसान बाध्य भए । सरकारले समयमा कृषि वस्तुको मूल्य निर्धारण नगर्दा र खरिद गर्ने व्यवस्था नगर्दासम्म किसानले लागत अनुसार मूल्य पाउँदैनन् । यसले गर्दा किसानमा निराशा बढ्ने र कृषि कर्मबाट पलायन हुने अवस्था आउँछ, जो स्वभाविक हो ।

यो वर्ष कोरोनाको कहरबाट देशमात्र होइन विश्व नै प्रभावित भएको छ । यसकै कारण लाखौं नेपालीको रोजगारी गुमेको छ । अब आफ्नै माटोमा परिश्रम गरौंला, साग-सिस्नो खाएर परिवारसँगै बसौंला ठानेर घर फर्किएका नेपाली युवा फेरि पनि निराशा हुने अवस्था आएको छ । जति दुःख गरे पनि सरकारको उदासीनताले किसानले समयमा खेती गर्न पाउँदैनन्, आवश्यक सेवासुविधा उपभोग गर्न र उत्पादित वस्तुले उचित मूल्य पाउँदैन । त्यसैले सरकारले योजना घोषणा गरेर मात्र जनताले अनुभूति गर्ने सेवा प्राप्त नहुञ्जेलसम्म त्यो 'कागजको घोडा' मात्र बनेछ । जो स्वयम् दौडिन सक्दैन र किसानको आर्थिक जीवनमा सारभूत परिवर्तन पनि आउने छैन । त्यसैले कृषि कर्मको सम्मान गर्दै कृषिसँग सम्बन्धित कार्यमा उत्पादनदेखि मूल्य र बजारसम्मको पहुँच न्यायोचित ढंगले गरिनुपर्दछ अनि मात्र आत्मनिर्भरताको नाराले आकार ग्रहण गर्न सक्छ ।

कोरोना : युवाका लागि अवसर

रामचन्द्र उप्रेती

कोभिड-१९ को कहर जारी छ । यसको प्रभाव कहिलेसम्म रहन्छ र कति गहिरो हुन्छ भन्ने कुराको यकिन गर्न मुस्किल भएको छ । तीन महिना पहिले सरकार, हामी आम नागरिक कोभिडको प्रभाव र संकटक बारेमा जसरी सोचिरहेका थियौं त्यो क्रमशः परिवर्तन हुँदै गएको छ । पहिला हप्ता पन्ध्र दिनको लकडाउन सोचियो । हुँदै जादा यो चार महिना हुन लाग्यो । पहिला घरमै बसेर जिउनु भन्ने लाग्यो । अहिले घरमा बसेर मात्रै अब जीवन चल्दैन भन्ने निस्कर्ष निकालिएको छ । शुरु-शुरुमा थोरै प्रभावित थिए, थियौं तर डर धेरै लाग्यो । अहिले प्रभावित धेरै हुँदै गएका छौं, तर डर हट्दै गएको छ । कोरोना सामान्य लाम्छालेको छ ।

कोरोना कहरको सबैभन्दा बढी प्रभाव मानिसको आर्थिक क्षेत्रमा परेको छ । त्यसपछि सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षमा । न्यून आए भएका मानिसलाई दैनिक खान र जीवन चलाउन कै समस्या भएको छ । मध्यम र ठूला व्यवसायीलाई व्यवसायको क्षति कसरी कम गर्ने, व्यवसायलाई कसरी जोगाउने र शुरु गर्ने भन्ने चिन्ता छ । यो कहरमा सामान्य मानिसको दैनिक आमदानी घटेर जीवन चलाउन धौ-धौ पर्नेछ भने मध्यम र ठूला व्यवसायीको व्यवसाय धान्न धौ-धौ पर्नेछ । व्यवसाय संकटमा परेसँगै त्यहाँ आश्रित दैनिक आमदानी गर्ने श्रमिक अरु जोखिममा परेका छन् । यसरी देशभित्र नै धेरैले रोजगारी गुमाउने र संकटमा जीवन धकेलिनेको संख्या बढ्ने पक्का छ ।

कोभिडको कहर विश्वव्यापी भएको र श्रम बेच्न विदेश जाने नेपालीको अवस्था पनि राम्रो छैन । थोरै भाग्यमानीले मात्रै रोजगारी जोगाउला । तर, धेरैले पुरै वा आंशिक रोजगारी गुमाउने छन् । आंशिक रोजगारी गुमाएका जसोतसो अडिए पनि तिनले परिवारलाई पठाउने पैसा घट्ने छ । पुरै रोजगारी गुमाएका केही आफ्नै श्रोत र क्षमतामा देश फर्केला भने केहीलाई सरकारले नै उद्धार गर्नुपर्ने अवस्था छ । अन्त्यारोमा परेका सबैले सरकारसँग आशा गर्नु स्वभाविक हो । तर, आफै संकटमा धकेलिएको सरकारले धेरै केही गरेदला भन्ने अवस्था छैन । त्यसैले अब के गर्ने भनेर सबैले सोच्ने र तदनुसार कार्य गर्ने आवश्यकता छ ।

हामी सबैले गर्नुपर्ने काम :

हाम्रो व्यक्तिगत जीवनमा, परिवारमा र व्यवसायमा सामान्य अवस्थामा कति खर्च गरिरहेका छौं र त्यसमा के-केमा कति कटौती गर्न सकिन्छ त्यो थाहा पाउनुपर्छ र कटौती गर्न शुरु गर्नुपर्छ । 'रेस्ट्रेज' कम गर्ने, सामानको पुनः प्रयोग गर्ने,

आवश्यकताको सीमाभन्दा कम सामान खपत गर्ने । जस्तै भान्साको प्रयोग हुने खाद्यान्न, तरकारी, मसला, इन्धन, पानी आदिको प्रयोगमा सचेतना मात्रै अपनाउँदा पनि खर्च कम गर्न सकिन्छ । आफूले प्रयोग गर्ने कपडा, जुता, घरायसी सामान आदिको अधिकतम प्रयोग र संरक्षण गर्दा पनि खर्च बचाउन सकिन्छ । भान्सा कोठा (किचन), शौचालय, बाथरूम, घर, आँगन, करेसा र छेउछाउको सरसफाईमा राम्ररी सबैले ध्यान पुःयाउने हो भने परिवारको, व्यवसायको इज्जत बढ्ने मात्रै होइन औषधिमा हुने खर्च कम गरे हुन्छ । परिवारले आहार, व्यायाम, मनोरञ्जन र उचित आराममा ध्यान दिन सके स्वास्थ्य राम्रो हुन्छ । सन्तुलित, ताजा एवम् स्वास्थ्यकर खाना खाने गरे र तयारी खाजा, खाना (बिस्कुट, चाउचाउ, चिप्स, चिसो पेय, अधिक चिया, बजारे गरिष्ट भोजन आदि) बहिस्कार गर्दा स्वास्थ्य राम्रो मात्रै होइन उपचारमा हुने खर्च घट्न जान्छ ।

हामी सबै उपभोक्ता त हौं नै अरूले उत्पादन गरेको

धेरै युवालाई लाम सक्छ नेपालमा रोजगारीको अवसर एकदमै कम छ त्यसैले यहाँ बेरोजगार भइन्छ । विदेशी जानुपर्छ । यो सरासर गत हो । नेपालमा धेरै कामका अवसर छन् र त्यहाँ विदेशी (विशेष गरी भारतीय)ले काम गरिरहेका छन् । नभिलेको के भने कामका लागि चाहिने सीप, दक्षता र आचरणको अभावमा हामी यो रोजगारी गुमाइ रहेका छौं । यो स्वीकार गर्ने भने हामीले तदनुसारको सीप, दक्षता र आचरण विकास गर्न सक्दा यहाँ धेरै नै रोजगारीका अवसर छन् । नेपालमा खुल्ने प्रायः सबै ठूला-साना उद्योगमा कामदार भारतीय हुन्छन् । यो रोजगारदाताको बाध्यता हो । अहिले धेरै उद्योगहरू भारतीय मजदुर आउन नसकेका कारण बन्द छन् । यो संकटले सृजना गरेको अवसरका लागि युवाहरू तयार हुन जरुरी छ ।

स्वतन्त्र साना व्यवसायमा पनि धेरै नै अवसर छ । यसमा पनि पहुँच बढाउन, सीप सिक्न, क्षमता विकास गर्न र तदनुसार आचरण बनाउन आवश्यक

भनिरहेका म ती कर्मशील युवा जसले आफ्नै पौरखले बेरोजगार बन्न सफल भए, क्षमताले रोजगारीमा लागे र निरन्तरता दिन सफल भए वा अग्रज अभिभावकको व्यवसाय सम्हाले म तिनी प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

शुरुमा स्कूल कलेजको प्रमाणपत्र पाउनुलाई नै सफलताको उत्कर्ष मान्ने नयाँ पुस्ता आफूले प्राप्त गरेको प्रमाणपत्रमा घमण्ड गर्छन् । यो स्वभाविक पनि हो । किनकि त्यो समयसम्म यो प्रमाणपत्र मात्रै जीवन चलाउन प्रयाप्त छैन भन्ने थाहा पाएका हुँदैनन् । समयले मात्रै थिनीहरूलाई सिकाउँछ । त्यो बेलासम्ममा धेरै कुरा गुमा सकेको हुन्छ । कोभिडको कहरले यो पुस्ताले आफूलाई पेशा र व्यवसायका लागि तयार हुने अवसर दिएका छ । यदि तयार हुने हो भने काम खोज्न खाडी मुलुक वा मलेशिया नै जानु पर्दैन । हाम्रो समाजमा जीवन चलाउन चाहिने सीप सिक्ने युवाभन्दा गेटपासको काम गर्ने प्रमाणपत्र किन्ने युवा धेरै छन् । मैले गर्ने व्यवसायमा काम गरेको अनुभवको सिफारिस लिन आउने धेरै हुन्छन् । म दिन नभन्थु । रिसाउँछु । तर, अरूले सजिलै दिन्छन् । यो सजिलो बाटो हिँडेर युवा काहीं पुग्दैनन् । सीप सिक्ने, मेहनत गर्ने, श्रम गर्ने र आचरण बनाउने कठिन बाटो हिँड्न आँट गर्नेले नेपालमा बेरोजगार हुने पर्दैन । यो अवसर युवालाई छ ।

यो समयमा सबैभन्दा धेरै सम्भावना भएको क्षेत्र कृषि हुन पुगेको छ । चाडै प्रतिफल दिने, जति लगानीमा पनि शुरु गर्न सकिने, अलिकति सीप सिक्दा हुने, आफ्नो ठाउँ, मौसम र बजार अनुकूलको बाली रोजेर लाउन सकिने, अरु औद्योगिक उत्पादनको जस्तो बजार खोज्न धेरै टाढा जानु पर्दैन, परम्परागत सीप समेत काम लामे आदि कारणले कृषिमा ठूलो सम्भावना छ । उत्पादित वस्तुलाई बजार र उपभोक्तासम्म पुःयाउँदा पनि धेरैले रोजगारी पाउन सक्छन् । कृषि उपजमा आधारित साना उद्योग तथा व्यवसाय सञ्चालन गर्न सकिन्छ । विदेशबाट बर्षेनि अबैको खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, माछामासु, मसलाजन्य वस्तु आदि आयात गरेर बजारको मागलाई धान्नु परेको छ । स्थानीय पालिका, सहकारी, बैंक आदिले सानो सहयोग गर्दा धेरैले यहाँ रोजगारी पाउने अवस्था छ ।

युवा श्रम गर्न, सिक्न तयार हुनुपर्छ । काम गर्न लाज मान्नु पर्छ । काम गर्नेलाई खिसि गर्ने, होच्याउने होइन काम नगर्नेलाई कसरी खान्छौं त काम नगरी भनेर सोच्ने र च्याख्याख्ती पारौं । काम नगरी खाने त कि भ्रष्टाचारी, कामिशा खोरी, मुलुकभरमा हुनु कि ठमे, ढाँटेने, चोर्ने गर्छन् । बाबुआमाको सम्पत्ति बसी-बसी खानेहरू लाछी, हुतिहारा, अल्छे, गफाडी हुन् । तिनलाई पनि किन केही काम गर्नुहुन भनेर च्याख्याख्ती पारौं । यसरी काम गर्ने र काम गर्ने मानिस सम्मानित हुने अवसर छ । युवाले यो अवसरमा आफूलाई फिट गराउनु पर्छ । अवसरको उपयोग गर्नुपर्छ । अब कसले, बाध्यताले कसैले विदेश जानु पर्दैन । तर, काम गर्नुपर्छ, श्रम गर्नुपर्छ, कामका लागि चाहिने आचरण र सीप सिक्नुपर्छ ।

समान किन्न र प्रयोग गर्नमा हाम्रो कमाई खर्च भइरहेको हुन्छ । के हामी आफूले दैनिक प्रयोग गर्ने कतिपय सामान आफै उत्पादन गर्न सक्छौं ? उत्पादन नै गर्न थालेपछि अलि बढी उत्पादन गरेर अरूलाई पनि बेच्न सक्छौं ? यो अतिरिक्त आमदानीको बाटो हुन्छ । जस्तै बजारमा बसेको एकजना ड्राइभर भाइले सञ्जी पसलबाट सञ्जीसँगै तरकारीका बेर्ना ल्याएर छेउको बाँभो जगामा अलिकति खनखान गरेर रोपे । पानी, मल हाले । घरमा भएकाले पनि सघाए । बिरुवाको सुरक्षा गरे । अहिले आफूले खाएर उत्रिएको छिमेकिले किन्न मागे र बेच्न थाल्यो । यसले हाम्रो जाँगर बढ्यो भन्ने अनुभव सुनाएका थिए । हेर्दा सुन्दा सानो लामे यो कुरा संकटको समयमा खर्च घटाउन र अतिरिक्त आमदानीको बाटो पहिल्याउन निकै सहायक हुन्छ । करेसाबारी, कौशीखेती गरेर ताजा, स्वच्छ तरकारी फलाउन सकिने, सकिने हुन्छ । खर्च घटाउन र अलि धेरै उत्पादन गर्दा आमदानी बढाउन सकिन्छ । संकटको समयमा सकेसम्म उधारो लिनेदिने काम नगर्ने । यसले खर्चलाई नियन्त्रण गर्न सघाउँछ र ऋण तथा उधारो लगानिको बोझ कम गर्छ ।

छ । सबैखाले श्रमबाट पूर्ण वञ्चित गराइएका, भएका युवा पुस्ताले औपचारिक पढाइलेखाईको क्रममा आफ्ना अभिभावक, स्कूल, कलेजका शिक्षक र सहपाठीसँग मात्रै सघन संगत गरेका छन् । शुरुमा प्रमाणपत्रको दम्ब हुन्छ यो स्वभाविकै पनि हो । तर, व्यवसायमा चाहिने सीप, क्षमता, संगत, शैली र आचरणको नितान्त अभाव हुन्छ यस्ता युवाहरूमा । यसका लागि तयार गरेर स्वतन्त्र व्यवसायमा आउने अवसर छ युवाहरूलाई । नेपाली युवाले खासै ध्यान नदिएको यहाँको स्वतन्त्र, साना तर राम्रो आय हुने व्यवसायमा भारतीयको निकै बाक्लो उपस्थिति छ ।

अभिभावकहरू आफ्ना पढेलेखेका छोराछोरीले सानो लामे स्वतन्त्र व्यवसाय र शारीरिक श्रमको काम नगरे हुन्थ्यो भन्ने ठान्छन् । यो सोच अभिभावकले बदल्नु पर्छ । हातमा स्कूल कलेजले दिएको प्रमाणपत्र बोकेर जागिर खोज्न निस्किएका युवा वास्तवमा कुनै पनि व्यवसाय वा पेशाका लागि चाहिने कुनै सीप, आचरण, योग्यता, क्षमता नभएको केही नजान्ने पुस्ता हो । यो तितो सत्य

लागूऔषधको कुलतमा फस्टै 'टिन एज'

□ नारायण ढुंगाना

मुलुकमा लागूऔषध प्रयोगकर्ताको संख्या केही वृद्धि भए पनि वृद्धिदर घटेको छ । गृहमन्त्रालयले केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागसँगको सहकार्यमा गरेको अध्ययनले यसपटक वृद्धिदर आधाभन्दा बढीले घटेको देखिएको हो ।

मन्त्रालयले गरेको सार्वजनिक प्रतिवेदन अनुसार यसपटक औषध वृद्धिदर पाँच दशमलव ०६ प्रतिशत मात्रै रहेको छ । वि.सं. २०६३ देखि २०६९ को विवरणमा वृद्धिदर औषध ११ दशमलव ३६ प्रतिशत थियो । नमूना सर्वेक्षणमा यसपटक मुलुकभर कूल एक लाख ३० हजार चार सय २४ प्रयोगकर्ता भेटिएका छन् । वि.सं. २०६९ मा प्रयोगकर्ताको संख्या ९१ हजार पाँच सय ३४ थियो ।

संख्यात्मक रूपमा भने पाँच वर्षमा ३८ हजार आठ सय ९० प्रयोगकर्ता थपिएका छन् । लागूऔषध प्रयोगकर्ताको सवालमा मुलुकमा गरिएको यस तेस्रो सर्वेक्षण हो । यसअघि वि.सं. २०६३ र वि.सं. २०६९ मा सर्वेक्षण गरिएको थियो । वि.सं. २०६३ मा ४६ हजार तीन सय नौ जना प्रयोगकर्ता थिए । वि.सं. २०७६ को कात्तिक र मंसिरमा प्रत्यक्षरूपमा प्रयोगकर्तालाई भेटेर पहिलो पटक प्रविधिको प्रयोग गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको मन्त्रालयका लागूऔषध नियन्त्रण शाखाका प्रमुख भङ्गनाथ ढकालले जानकारी दिनुभयो ।

नेपालमा लागूऔषध प्रयोगको ढाँचा, जोखिम र दुरुपयोगबाट हुने असर कम गर्नका लागि प्रमाणमा आधारित नीति तथ कार्यक्रम तर्जुमा गर्न यसरी अध्ययन गरिएको थियो । अप्रत्यक्ष गुणक विधिबाट ४३ जिल्लाका दुई हजार प्रयोगकर्तालाई भेटेर सर्वेक्षण गरिएको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

विगतमा प्रतिदिन २१ जना प्रयोगकर्ता थपिने गरेको थियो । यसपटकको अध्ययनमा उक्त तथ्याङ्क घटेर प्रतिदिन १५ जना मात्रै प्रयोगकर्ता थपिने गरेका पाइएको अध्ययनमा सहभागी केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागका महानिदेशक नेविनलाल श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो । यसपटकका अध्ययनमा प्रयोगकर्ताको उमेर, लिङ्ग, शिक्षा, प्रयोग गर्ने लागूऔषध, प्राप्त गर्ने श्रोत तथा सेवनको विधि जस्ता विषयसमेत प्रष्ट रूपमा देखाएको छ ।

प्राप्त विवरण अनुसार प्रयोगकर्ता मध्ये एक लाख २१ हजार छ सय ९२ (९३ दशमलव तीन प्रतिशत) पुरुष रहेका छन् । पुरुष प्रयोगकर्ताले एकान्त ठाउँलाई बढी रोज्ने गरेको पाइएको छ । एकाउन प्रतिशत एकांत ठाउँमा गएर प्रयोग गर्ने गरेका छन् । ३५ प्रतिशत महिलाहरूले एकांत ठाउँ रोज्ने गरेको पाइएको छ । कार्यक्रममा गृहमन्त्री रामबहादुर थापाले वृद्धिदर घट्नु खुशीको कुरा भएको उल्लेख गर्दै अर्भे प्रयोग घटनाउन प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा नयाँ रणनीति र योजनाका साथ अघि बढ्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभयो ।

गृहमन्त्रालयका सहसचिव कत्रबहादुर बुढाले लागूऔषध प्रयोग गम्भीर सामाजिक समस्या भएको उल्लेख गर्दै यसपटकको प्रतिवेदनले प्रयोग रोकन आवश्यक नीति निर्माणका लागि सहयोग पुग्ने बताउनुभयो ।

'टिन एज' मै लागूऔषधको प्रयोग

लागूऔषध प्रयोगकर्ता 'टिन एज' अर्थात् २० वर्षभन्दा कम उमेर मै पहिलोपटक प्रयोग गर्ने गरेको तथ्य खुलेको छ । प्रतिवेदन अनुसार शुरुमा गाँजाजन्य पदार्थबाट प्रयोग थालेको पाइएको छ । सबैभन्दा बढी प्रयोग गर्ने पदार्थ समेत गाँजा रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । कूल मध्य

८८ प्रतिशतले पहिलो पटक गाँजा प्रयोग गरेका थिए । अधिकशतले सुँधने पदार्थ पनि प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । उतेजनात्मक पदार्थ प्रयोग गर्नेमा ४६ प्रतिशत रहेको छ । उनीहरू मध्ये ८४ दशमलव सात प्रतिशतले गाँजा प्रयोग गर्ने गरेको छन् । त्यस्तै ७३ प्रतिशतले आनन्ददायक पदार्थ, ४६ दशमलव छ प्रतिशतले अफिमजन्य पदार्थ प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ ।

प्रतिवेदन अनुसार बेरोजगार युवा बढी दुर्व्यसनमा फसेको पाइएको छ । कूल प्रयोगकर्तामध्ये १५ देखि २९ वर्षका युवाले बढी लागूऔषध प्रयोग गर्ने गरेका छन् । त्यसमध्ये ३९ दशमलव सात प्रतिशतले बेरोजगारीका कारण कुलतमा फसेको प्रतिक्रिया दिएका छन् ।

त्यस्तै लागूऔषध प्रयोग गर्ने अन्यमा व्यापार गर्ने १५ दशमलव ९, दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने १५ दशमलव छ, नोकरी गर्ने ११ दशमलव सात प्रतिशत रहेका छन् । अध्ययन गर्ने आठ दशमलव सात, वैदेशिक रोजगारी गर्ने चार दशमलव एक प्रतिशतले लागूऔषध प्रयोग गर्ने गरेका छन् । यसपाली प्रदेशगत रूपमा समेत प्रयोगकर्ताको सर्वेक्षण गरिएको छ । सर्वेक्षणको प्रतिवेदन अनुसार सबैभन्दा बढी वाम्पती प्रदेशमा प्रयोगकर्ता रहेको पाइएको छ । वाम्पती प्रदेशमा कूलमध्ये ३५ दशमलव छ प्रतिशत छन् । सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा एक दशमलव चार प्रतिशत प्रयोगकर्ता छन् ।

गाँजाजन्य पदार्थ प्रयोग गर्दा उनीले रु. ९२ खर्च गर्ने

गरेका पाइएको छ । त्यसपछि सुँधने पदार्थका लागि रु. एक सय २४, आनन्ददायक पदार्थका लागि रु. पाँच सय ७४, अफिमजन्य पदार्थका लागि रु. आठ सय ६९, उतेजनात्मक पदार्थका लागि रु. एक हजार आठ सय १० र भ्रमात्मक पदार्थका लागि रु. दुई हजार एक सय ९५ सम्म खर्च गर्ने गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

सिरिञ्ज साटासाट गर्दा रोग संक्रमण

प्रतिवेदनमा सबैभन्दा बढी सिरिञ्ज साटासाट गर्नेमा रोगको संक्रमण बढी देखिएको छ । भण्डै ९३ प्रतिशतले सिरिञ्ज साटासाट गर्दा एचआइभी, हेपाटाइटिस लगायत अन्य रोग संकेतको पाइएको छ । सुईको माध्यमबाट लागूऔषध प्रयोग गर्ने २९ दशमलव तीन प्रतिशत छन् । सबैभन्दा बढी साथीभाइको सञ्जत र लहेलहेमा प्रयोग गर्ने गरेको समेत फेला परेको छ । यसरी प्रयोग गर्नेमा ८४ दशमलव चार प्रतिशत रहेको छ ।

प्रयोगकर्ताले लागूऔषध प्रयोगबाट मुक्त गर्नलाई रोजगारी सिर्जना गर्नुपर्ने र निःशुल्क उपचार सेवा दिनुपर्ने प्रतिक्रिया दिएका छन् । सर्वेक्षण अनुसार जीवनस्तरमा सुधार गर्न के गर्नुपर्छ भन्ने एउटा प्रश्नमा ४७ दशमलव दुई प्रतिशतले सरकारले रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्नुपर्ने बताएका छन् । त्यस्तै ३६ प्रतिशतले सरकारले निःशुल्क उपचार सेवा दिनुपर्ने बताएका छन् । प्रयोगकर्तामध्ये ३९ दशमलव दुई प्रतिशतले सीमानाकाको निगरानी गरी आयातमा रोक लगाउनुपर्ने सुझाव पनि दिएका छन् ।

